

ΤΟΥ **Δημήτρη Καλτσώνη**

Ένα ακόμη νομοσχέδιο για τα μέσα ενημέρωσης ψηφίστηκε στη Βουλή. Δεν θα σταθώ σε λεπτομέρειες. Μόνο σε τούτο: στο νομοσχέδιο καθορίζεται η αδειοδότηση προκειμένου να λειτουργήσει κάποιος ραδιοτηλεοπτική επιχείρηση. Ελάχιστο κόστος 8 εκατομμύρια ευρώ. Εννοείται πως το κόστος λειτουργίας τηλεοπτικού σταθμού είναι πολλαπλάσιο.

Τι σημαίνει αυτό; Το προφανές που όμως συχνά το ξεχνάμε. Πρώτο, όποιος δεν διαθέτει τεράστια ποσά δεν έχει δικαίωμα στη διάδοση των απόψεων, των ιδεών ή των πολιτιστικών έργων. Το δικαίωμα αυτό το έχουν μόνο οι οικονομικά ισχυροί, για την ακρίβεια, οι οικονομικά πανίσχυροι, το μεγάλο κεφάλαιο. Δεύτερο, όλοι εμείς οι υπόλοιποι, τα πολλά εκατομμύρια των ανθρώπων που δεν έχουμε αυτή τη δυνατότητα είμαστε αναγκασμένοι να δεχόμαστε καθημερινά, επί εικοσιτετράωρης βάσης την προπαγάνδα των οικονομικά πανίσχυρων σε όλα τα επίπεδα.

Η συνταγματική διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 ότι “καθένας μπορεί να εκφράζει και να

διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του” είναι μια φενάκη, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η ορθή διατύπωση θα ήταν “Κανένας πλην των ισχυρών κεφαλαιοκρατών δεν μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του”.

Το μεγάλο κεφάλαιο μόνο διαθέτει στην ιδιοκτησία του τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Κανένας καθημερινός άνθρωπος, ούτε καν μια ομάδα εργαζομένων, ένα συνδικάτο ή ένα πολιτικό κόμμα δεν μπορεί να έχει τα οικονομικά μέσα για να συντηρεί ένα ή περισσότερα τηλεοπτικά κανάλια ή ένα αριθμό ραδιοφωνικών σταθμών ή μια ομάδα εφημερίδων και περιοδικών. Το ίδιο δύσκολο είναι αυτό και για ένα συνδικάτο, ακόμη και για τα πιο μεγάλα. Ακόμη και τα πολιτικά κόμματα δυσκολεύονται να ανταποκριθούν σε τέτοιο οικονομικό βάρος. Μόνο οι ισχυροί κεφαλαιοκράτες έχουν αυτή τη δυνατότητα.

Επομένως, το δικαίωμα στην πληροφόρηση ελέγχεται ουσιαστικά από ελάχιστους ισχυρούς επιχειρηματίες. Κάποιοι από αυτούς, μάλιστα, διαθέτουν αυτοκρατορίες μέσων ενημέρωσης που δρουν σε πολλές χώρες του πλανήτη και επηρεάζουν τη συνείδηση πολλών εκατομμυρίων ίσως και δισεκατομμυρίων ανθρώπων.

Δεν πρέπει να υπάρχει καμιά αυταπάτη ότι η γραμμή των μέσων ενημέρωσης, σε όλα τα ζητήματα, πολιτικά, πολιτιστικά, ιδεολογικά κá, καθορίζεται σε τελική ανάλυση από την ιδιοκτησία. Έτσι, όσο και αν μεταξύ τους τα μέσα μαζικής ενημέρωσης παρουσιάζουν αποχρώσεις, το γενικό πλαίσιο στο οποίο κινούνται δεν αμφισβητεί σε καμιά περίπτωση, ή μάλλον ενισχύει πολύμορφα και ποικιλότροπα την καθεστηκυία τάξη.

Αυτό φαίνεται πιο καθαρά σε κρίσιμες στιγμές όπου η δήθεν πολυφωνία των μέσων μαζικής ενημέρωσης παραμερίζεται προκειμένου να προωθηθεί η κυρίαρχη άποψη. Αρκεί να φέρει κανείς το παράδειγμα της στάσης των μέσων ενημέρωσης κατά την περίοδο του δημοψηφίσματος του Ιουλίου του 2015 στην Ελλάδα ή την ομόφωνα σκληρή αντιπολιτευτική στάση των ιδιωτικών μέσων ενημέρωσης στη Βενεζουέλα εναντίον του προέδρου Τσάβες. Έτσι, καθορίζουν, σε μεγάλο βαθμό και πλην απροόπτου, την εκλογική -και όχι μόνο- συμπεριφορά των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων.

Τι θα έπρεπε να γίνει; Δεν μπορεί στα σοβαρά να γίνει λόγος για εκδημοκρατισμό, αν παραμείνει το ίδιο καθεστώς στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Εδώ ειδικά χρειάζεται μια τομή και όχι απλώς η αναδιανομή ανάμεσα στους ισχυρούς, την οποία επιχειρεί η κυβέρνηση. Δεν μπορεί η ενημέρωση και η διαμόρφωση της γνώμης ενός ολόκληρου λαού να επαφίεται στα εκατομμύρια των πλουτοκρατών. Ιδίως η τηλεόραση και το ραδιόφωνο πρέπει να είναι

αποκλειστικά περιουσία και υπόθεση όλων των Ελλήνων. Η πλουτοκρατική ολιγαρχία πρέπει να εξοβελιστεί.

Το δημόσιο πρέπει να διαχειρίζεται τις συχνότητες με τρόπο όμως δημοκρατικό. Η δημόσια ραδιοτηλεόραση πρέπει να διοικείται από συλλογικό όργανο που δεν θα διορίζεται από την κυβέρνηση αλλά στο οποίο θα συμμετέχουν αναλογικά εκπρόσωποι των κομμάτων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των εργαζομένων στο χώρο των μέσων ενημέρωσης. Στο διοικητικό αυτό όργανο οι αποφάσεις να λαμβάνονται με αυξημένη πλειοψηφία άρα με τη μέγιστη δυνατή συναίνεση. Μέρος των συχνοτήτων θα πρέπει να παρέχεται, μαζί με τη σχετική υποδομή, στα πολιτικά κόμματα και στις συνδικαλιστικές και άλλες ενώσεις των εργαζομένων. Η συλλογική, δημοκρατική διοίκηση και η προβολή όλων των ιδεολογικών, πολιτικών, συνδικαλιστικών, πολιτιστικών απόψεων και ρευμάτων πρέπει να είναι νομοθετικά κατοχυρωμένη.

Αυτά όμως προϋποθέτουν ένα ισχυρό λαϊκό κίνημα και μια κυβέρνηση που να μην είναι υποταγμένη στην εγχώρια ολιγαρχία και στα κελεύσματα της ΕΕ.

Πηγή: kordatos.org